

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 460-1940)

Originalt emne

Århushallen

Uddrag fra byrådsmødet den 2. juli 1940 - side 2

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 460-1940)

Indstilling fra Budgetudvalget om Bemyndigelse til at lade Kommunen tegne 50000 Kr. Præferenceaktier i A S Aarhus-Hallen.

Borgmesteren forelagde Sagen. Efter Krigens Udbrud og de derefter følgende vanskelige Forhold havde Indtægterne svigtet, saa man nu stod overfor ikke at kunne betale Renter og Afdrag af 1. Prioritet, og der havde da været forhandlet om Tegning af Præferenceaktier til Afholdelse af disse Udgifter. Da Hallen blev bygget, maatte der installeres betydeligt mere end oprindelig paatænkt, og da der manglede likvid Kapital, optog man et Laan paa 100000 Kr. næst efter 1. Prioritet. Der var rettet Henvendelse til forskellige Aktionærer, og det laa saaledes, at der var Udsigt til, at der kan tegnes ca. 100000 Kr. i nye Aktier foruden Kommunens 50000 Kr. Kommunen havde i Forvejen 100000 Kr. staaende i Grunden og vilde altsaa komme op paa 150000 Kr., og Taleren vilde anbefale, at Budgetudvalget faar Bemyndigelse til at tegne de 50000 Kr. paa Betingelse af, at der fra anden Side fremskaffes ca. 100000 Kr.

Kai Blicher spurgte, om det var rigtigt, at Kommunen har 100000 Kr. staaende i Grunden. (Borgmesteren: Ja, det er vor Aktiekapital!). Saavidt Taleren forstod, var der en Gæld paa 100000 Kr. til Aarhus og Omegns Bank, og hvis der var en Chance for, at Banken vil overtage Hallen, vilde det være meget klogt at lade Banken gøre det; men det var vel tvivlsomt, at den vilde. Taleren spurgte, om Banken har nogen Sikkerhed i Løsøre og

lignende.

Borgmesteren svarede, at Aarhus og Omegns Bank havde laant Selskabet 100000 Kr. uden anden Sikkerhed, end at Pengene stod efter 1. Prioritet, og Banken havde nu givet Tilsagn om at ville tegne 25000 Kr. i Præferenceaktier. Man havde forsøgt at faa Banken til at tegne 50000 Kr., men det gik den næppe med til. Der var Tilsagn fra samtlige Aktionærer udover Aarhus Privatbank og Aarhus Oliemølle, men Oliemøllen havde erklæret at ville gaa med, hvis Privatbanken gjorde det. Saa var der Tale om, at Vølund skulde tegne 15000 Kr.; men dette Selskabs økonomiske Stilling var saaledes, at det var under Statens Kontrol, og derfor skulde Staten give Tilladelse dertil. Maaske vilde det lykkes af Hensyn til Selskabets fremtidige Arbejder i Aarhus. Det vilde ialt blive ca. 100000 Kr. udover Kommunens 50000 Kr., og Spørgsmaalet var da, om det er klogt at tegne dette Beløb og se, hvorledes Forholdene udvikler sig.

Kai Blicher betragtede Bankens 100000 Kr. som tabt. Hvis Banken vilde overtage hele Historien, vilde det være en Lykke for Kommunen. Dersom de friske Penge, der nu kom ind, skulde bruges til at afbetale en Del af Gælden til Banken, vilde Slutresultatet blive, at Kommunen maa overtage Hallen; derfor burde Banken trykkes til at tegne 50000 Kr. i Stedet for 25000 Kr., ellers var Ordningen ikke fristende for Aarhus Kommune.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at Aarhus og Omegns Bank ydede dette Laan uden Kaution, da Selskabet havde haardt Brug for Pengene, medens Aarhus Privatbank kun vilde yde Laan mod Kaution. Hvis Byraadet ikke vilde gaa med til Ordningen, maatte Selskabet likvidere, og der var vel ikke stor Sandsynlighed for, at Banken vil overtage Hallen for de 100000 Kr., men hellere vilde tabe dette Beløb; men det vilde ikke være helt fair overfor Banken, der havde ydet Laan som en Slags Æresgæld. Det betød saa ogsaa, at Kommunen skal til at drive Hallen, og det havde man ikke stor Interesse i, i hvert Fald plejede de Konservative altid at være Modstandere af kommunal Drift. Det var vist bedst at gaa med til den nu foreslaaede Ordning.

V a 1 d. Kloster erindrede om, at de Konservative i sin Tid gik imod Ordningen med Aarhushallen, for selv om det kunde hævdes, at Hallen vilde være til Gavn for Byen, kunde man ogsaa købe Guld for dyrt, og det havde man nu faaet bekræftet. Naar Borgmesteren kaldte det en Æresgæld til Aarhus og Omegns Bank, saa kunde det dog ikke være Kommunen, som hæftede for denne Gæld, men Selskabets Bestyrelse, og der kunde ikke falde nogen Plet paa Byraadet, hvis man ikke vil gaa med til Forslaget. Det vilde sikkert

være det billigste at lade det hele ryge nu, for Kommunen kom til at overtage Hallen engang alligevel.

Hans Madsen kunde ønske at høre, hvad de Konservatives Ordfører mente om Sagen.

I. C. Sørensen havde tidligere udtalt, at naar Aarhus Kommune nu var kommet i den vanskelige Situation, skulde man dog nødigst af alt overtage Hallen, og saafremt man fra anden Side ønskede at sætte friske Penge i Foretagendet, var det naturligt at gøre Forsøget og derved undgaa, at Kommunen kommer til at overtage Hallen paa nuværende Tidspunkt. Denne Anskuelse deltes af den overvejende Del af Talerens Gruppe.

Thomas Christensen spurgte, om Kommunen alligevel ikke engang kom til overtage Hallen.

Kai Blicher havde ikke sat nogen Ære i Pant; det havde andre næppe heller gjort, og Banken havde vel faaet sine gode Renter af Pengene. Men Taleren kunde ikke se andet, end at det, der nu skulde laves, kun gik ud paa at hjælpe Aarhus og Omegns Bank, og det var ikke Kommunens Opgave. Aarhus Byraad havde ikke Raad til at søge at redde de 100000 Kr., som Banken havde tabt. Hvis Banken vilde lade sine Penge staa og f. Eks. tegne for 50000 Kr. Aktier, kunde Taleren gaa med dertil.

Vald. Kloster sluttede sig hertil. Taleren kunde gaa med til at redde Pengene for Banken, hvis Kommunen derved kunde slippe for at overtage Hallen; men det var givet, at Kommunen engang kom til at overtage den alligevel, og saa vilde det blive billigere nu end senere.

Borgmesteren kunde ikke sige noget om, hvorvidt Kommunen engang blev nødt til at overtage Hallen. Men Taleren vilde hævde, at alle var tilfreds med at have faaet denne Aarushal, og under almindelige Forhold vilde Foretagendet ogsaa kunne svare sig. De Herrer kunde jo stille Forslag om, at det skal være paa Betingelse af, at Banken ikke bliver bedre stillet end nu. Banken havde ønsket Kommunens Garanti, hvilket Taleren havde sagt nej tri; det maatte i saa Fald være Bestyrelsen, der skal garantere. Banken havde hidtil ikke villet gaa længere end til 25000 Kr., men det forringede i Virkeligheden ikke Aarhus Kommunes Stilling.

Der var en Chance for, at Foretagendet kunde gaa efter denne Rekonstruktion, og at likvidere nu vilde blive meget dyrere.

Kai Blicher forstod Borgmesterens sidste Udtalelser saaledes, at hvis Kommunen gik med til at tegne de 50000 Kr., stiller man samtidig Krav om, at Banken ikke paa noget Tidspunkt

bliver stillet gunstigere, end den er nu. Hvis det var Meningen, kunde Taleren maaske gaa med dertil.

J. R. Fanger kunde ikke helt tiltræde Hr. Blichers Forslag, for paa den Maade vilde Banken næppe tegne nogen Præferenceaktier. Forslaget gik ud paa, at Budgetudvalget faar Bemyndigelse til at tegne denne Kapital, hvis Banken vil tegne noget lignende. Bestyrelsen havde gjort et stort Arbejde med at lede Foretagendet, men Tiden havde været imod, og det havde aldrig været nogen Guldgrube. Byen havde ofte haft Brug for en saadan Hal; nu havde man den, og den skulde føres videre; men Taleren var ikke stemt for, at Kommunen skal overtage den. Efter Tegning af Præferenceaktierne skulde den gamle Kapital nedskrives. Taleren vilde henstille, at det overlades til Budgetudvalget at ordne Sagen, idet man tager Hensyn til de Ønsker, der er udtalt fra Hr. Blichers Side.

Vald. Kloster pegede paa, at Aktionærerne i Aarushallen opførte den uden Licitation, og de havde nok sørget for at tjene Pengene i Forvejen. Taleren vilde støtte Hr. Blichers Forslag og ikke nøjes med en Henstilling til Budgetudvalget.

I. C. Sørensen udtalte, at det afgørende var, at Aarhus Kommune ikke kom til at overtage Hallen paa nuværende Tidspunkt. Desuden havde det gennem mange Aar været saaledes, at naar private gav Tilskud til saadanne Foretagender, gav Kommunen et lignende Bidrag, og naar disse Borgere paa mange Maader havde gjort Aarhus By en Tjeneste og nu vilde søge at rejse ny Kapital for at redde Foretagendet, burde Kommunen ogsaa bidrage dertil.

Borgmesteren henstillede, at man enes om at overlade til Budgetudvalget at føre disse Forhandlinger videre og eventuelt tegne 50000 Kr., idet der saa træffes den bedst mulige Ordning for den Del af Kapitalen, der bliver tilbage og saaledes, at der ikke bliver Tale om nogen Garanti fra Kommunens Side. Taleren havde heller ikke noget Ønske om, at Kommunen overtager Hallen.

Kai Blicher bemærkede, at man ikke kunde skyde sig ind under, at Tiderne er imod; man maatte være klar til at møde de Tider, der kommer. Borgmesteren skulde holde fast ved Udtalelsen om, at Banken ikke ved Ordningen bliver stillet bedre end nu.

Borgmesteren svarede, at man kunde gøre et ærligt Forsøg derpaa. Men under de nuværende vanskelige Forhold maatte man hjælpe mange andre, og i flere Byraadsmøder havde man drøftet Hjælp til Forretninger, som ikke kunde gaa; derfor var det ikke rigtigt overfor denne enkelte at nægte at gøre noget som helst. Taleren saa helst, at de

Konservative afgør Spørgsmaalet og saa tager Ansvaret for at likvidere Aarhushallen.

Kai Blicher spurgte, om de Konservative maa overtage Forhandlingerne med Banken.

Borgmesteren havde ikke noget derimod, hvis de ikke troede, at de to konservative Medlemmer i Udvalget var voksne nok dertil.

Vald. Kloster fandt det rigtigt, at Kommunen støtter mange Ting, hvis den har Penge dertil, og det er gode Formaaler. Men her laa det saaledes, at man først og fremmest støtter en rig Bank, og der var næppe Grund til at ofre 50000 Kr. hertil, selv om man nu ganske vist havde sparet 50000 Kr. paa Raadhuset.

Borgmesteren hævdede, at hvis Banken ikke havde sat de 100000 Kr. i Foretagendet, havde man været nødt til at laane dem mod Kommunens Garanti, for Pengene var en Nødvendighed for at faa Hallen færdig. Privatbanken vilde ikke yde Laanet uden Garanti, saa gjorde den anden Bank det, og derved slap Kommunen for Garantien.

Thomas Christensen antog, at alle var glade for, at man havde faaet Aarhushallen, og selv om Resultatet bliver en Likvidation, blev Hallen alligevel liggende. Kommunen havde næppe Raad til at ofre 50000 Kr derpaa, hvis Resultatet alligevel blev, at den skal overtage Hallen; derfor burde der optages nye Forhandlinger med Banken og forsøge at redde en Del af de 50000 Kr.

Stecher Christensen syntes, man kunde udvide den konservative Gruppe til ogsaa at omfatte Thomas Christensen til at føre Forhandlingerne! Der var sikkert ingen, som ønskede, at Kommunen skal overtage Aarhushallen, navnlig ikke i en Situation som den nuværende; men man kunde heller ikke komme udenom, at der var noget rigtigt i de Betragtninger, som blev gjort gældende. Taleren vilde nødig høre Bebrejdelser bagefter og vilde derfor anbefale at følge Borgmesterens Henstilling om ikke at stemme.

Borgmesteren oplyste, at der var givet Henstand med Betaling af Renter i 1 Maaned, og Kommunen stod som Garant for Pengene, saa der skulde i alle Tilfælde betales. Hvis man var interesseret i at klemme Banken yderligere, kunde Taleren jo ikke have noget derimod. Hr. Blicher optraadte hensynsløst i dette særlige Spørgsmaal, men der var jo visse Mennesker, der sad i Bankraad o. lign., og det dikterede maaske i nogen Grad deres Standpunkt overfor andre Banker.

Kai Blicher vilde indtage samme Standpunkt, hvis det havde drejet sig om Aarhus Privatbank. Taleren havde kun set paa Kommunens Interesser og vilde ikke være med til at

bruge Kommunens Penge paa den Maade.

Vald Kloster var ikke Medlem af noget Bankraad eller lignende og derfor fuldstændig frit stillet. Men Taleren vilde hævde, at naar der blev skudt frisk Kapital ind, blev Banken bedre stillet, selv om den ikke fik nogen af disse Penge; derfor var det ikke urimeligt at forlange, at Banken skal beholde sin nuværende Stilling. Det var derimod urimeligt at smide 50000 Kr. ud af Kommunens Kassebeholdning for at give Banken en bedre Stilling.

J. R. Fanger var Medlem af Bestyrelsen, og paa sidste Bestyrelsesmøde blev Spørgsmaalet om Aarhus og Omegns Bank slet ikke berørt; det var først nu, at Taleren hørte om de 25000 Kr., som Banken vilde tegne. Men de Penge, der skyldtes for Renter in. m., skulde betales, og Aarhus Kommune var Garant. Taleren vilde foreslaa, at det overlades til Budgetudvalget at træffe den bedst mulige Ordning under Hensyn til de i Mødet faldne Udtalelser, og at Udvalget bemyndiges til paa visse Betingelser at tegne 50000 Kr. i Præferenceaktier.

Vald. Kloster kunde ikke stemme derfor, da Taleren var bange for, at det hele vilde gaa i Fisk!

Kai Blicher stillede det Forslag, at Banken maa ikke stilles gunstigere end i Dag, naar Kommunen skal tegne denne Kapital.

Borgmesteren vilde saa lade foretage Afstemning om de to Forslag.

Kai Blichers Forslag forkastedes med alle Stemmer mod 2.

J. R. Fangers Forslag vedtoges med 6 Stemmer, 13 stemte ikke.